

ŻOŁNIERZE WYKLĘCI

Wykonała: Karolina
Nowakowska 8 „B”

KIM BYLI ŻOŁNIERZE WYKLĘCI?

„Żołnierze Wyklęci”, „Żołnierze Niezłomni”, polskie powojenne podziemie niepodległościowe i antykomunistyczne – antykomunistyczny, niepodległościowy ruch partyzancki, stawiający opór sowietyzacji Polski i podporządkowaniu jej ZSRR, toczący walkę ze służbami bezpieczeństwa ZSRR i podporządkowanymi im służbami w Polsce. Liczbę członków wszystkich organizacji i grup konspiracyjnych szacuje się na 120–180 tysięcy osób.

SKĄD POCHODZI NAZWA „ŻOŁNIERZE WYKLĘCI”?

Określenie „Żołnierze Wyklęci” powstało w 1993 – użyto go pierwszy raz w tytule wystawy „Żołnierze Wyklęci – antykomunistyczne podziemie zbrojne po 1944 r.”.

Była ona organizowana przez Ligę Republikańską na Uniwersytecie Warszawskim. Jej autorem był Leszek Żebrowski.

Termin „Żołnierze Wyklęci” upowszechnił też Jerzy Ślaski, publikując książkę o takim tytule.

Jerzy Ślaski

**Żołnierze
WYKLĘCI**

WYKLĘCI

ŻOŁNIERZE I DOWÓDCY PODZIEMIA POLSKIEGO

Danuta Siedzikówna
– „Inka”

Józef Franczak – „Lalek”

Jan Tabortowski –
„Bruzda”

Franciszek Jaskulski –
„Zagończyk”

Hieronim Dekutowski
– „Zapora”

ORGANIZACJE

Armia Krajowa (AK) lub Siły Zbrojne w Kraju, kryptonim „PZP” (Polski Związek Powstańczy) – zakonspirowane siły zbrojne Polskiego Państwa Podziemnego w latach II wojny światowej, powstałe z przemianowania Związku Walki Zbrojnej (powstałego w listopadzie 1939) rozkazem Naczelnego Wodza generała broni Władysława Sikorskiego z 14 lutego 1942 roku.

1. Armia Krajowa
2. Armia Krajowa Obywatelska
3. Armia Polska w Kraju
4. Delegatura Sił Zbrojnych na Kraj
5. Konspiracyjne Wojsko Polskie
6. Narodowe Siły Zbrojne
7. Narodowe Zjednoczenie Wojskowe
8. NIE
9. Ruch Oporu Armii Krajowej
10. Wielkopolska Samodzielna Grupa Ochotnicza Warta
11. Wolność i Niezawisłość
12. Wolność i Sprawiedliwość

DZIAŁALNOŚĆ

*Walcisz, bez znaczenia Kuchanego str. a którym nie zapom.
i w godzinach śmieszliwych nie nigdy o postacie Teresie
klawe i p. Pili zęgnam wszystkich, zarytani najistotne
współczesne porządku. Stal*

Po wkroczeniu w roku 1944 Armii Czerwonej na terytorium Polski rozpoczęły się aresztowania, deportacje i terror wobec polskiej ludności cywilnej. Jeszcze w okresie okupacji niemieckiej działalność radzieckich dywersantów spadochronowych polegała głównie na tropieniu i rozszyfrowywaniu oddziałów Armii Krajowej, mordowaniu ludności wiejskiej, udzielającej pomocy Armii Krajowej, napadaniu na dwory, paleniu kościołów i likwidowaniu inteligencji polskiej. Do kontroli polskich ziem wschodnich użyto oddziały NKWD, oddziały Armii Czerwonej i miejscową milicję, rekrutującą się z czerwonej partyzantki. Np. oddziały partyzancki radzieckiej im. Czapaiewa rabowały wsie w okręgu nowogródzkim. W rejonie Lidy w ciągu 3 miesięcy NKWD wymordowało 9800 osób. Akcje większości oddziałów podziemia antykomunistycznego były wymierzone w oddziały zbrojne UB, KBW, MO. Podziemie prowadziło również akcje ekspropriacyjne. Największą zorganizowaną jednostką prowadzącą na terenie powojennej Polski również regularne walki z siłami bezpieczeństwa była 6 Wileńska Brygada (WiN).

LICZEBNOŚĆ „ŻOŁNIERZY WYKLĘTYCH”

Na podstawie przeprowadzonych przez IPN badań można szacować, że liczba „Żołnierzy Wyklętych” wynosiła ok. 120–180 tys. Niemal połowa z nich pochodziła z AK. Około 30–40 tys. konspiratorów było związanych z podziemiem narodowym, głównie NZW. Liczby te obejmują członków organizacji oraz grup zbrojnych, pomijają zaś szeroki krąg osób zaangażowanych w pomoc, formalnie pozostających poza organizacją.

BITWY I AKCJE

21 sierpnia 1944. Bitwa o Surkonty. Partyzancki bój stoczony na Wileńszczyźnie o zachowanie polskości tego regionu. Określana mianem pierwszej regularnej bitwy AK i Armii Czerwonej. Polacy zostali w niej zaskoczeni, ale długo stawiali opór. Zginęło w niej 36 osób , w tym dowódca mjr Maciej Kalenkiewicz „Kotwicz”. Wśród Sowietów było kilkudziesięciu zabitych.

24 kwietnia 1945. Odbicie więźniów w Puławach-W tym dniu zgrupowanie dowodzone przez „Orlika” przeprowadziło jedną ze swych najbardziej brawurowych akcji na Powiatowy Urząd Bezpieczeństwa Publicznego w Puławach. Rozpętała się walka, w której zginęło dwóch żołnierzy i było też kilku rannych, po stronie przeciwnika zginęło pięciu ubeków i dwóch milicjantów, pięciu było rannych. Uwolniono 107 więźniów.

UPAMIĘTNIENIE

Od 2011 roku dzień 1 marca został ustanowiony świętem państwowym, poświęconym żołnierzom zbrojnego podziemia antykomunistycznego. Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych” jest obchodzony corocznie, nie jest jednak dniem wolnym od pracy. Pierwszy dzień marca jest dniem szczególnie symbolicznym dla żołnierzy antykomunistycznego podziemia – tego dnia w 1951 roku wykonany został wyrok śmierci na kierownictwie IV Komendy Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

ŹRÓDŁA:

[https://pl.wikipedia.org/wiki/%C5%BBo%C5%82nierze_wykl%C4%99ci#%C5%BBo%C5%82nierze_wykl%C4%99ci_w_kulturze,](https://pl.wikipedia.org/wiki/%C5%BBo%C5%82nierze_wykl%C4%99ci#%C5%BBo%C5%82nierze_wykl%C4%99ci_w_kulturze)